

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD

**KULTURNÍ DĚDICTVÍ V ROZVOJI REGIONU
(BLOVICKO HRABĚTE HANUŠE
KRAKOVSKÉHO Z KOLOVRAT)**

**Vedoucí bakalářské práce: doc. Mgr. Helena Hudečková, CSc.
Autor bakalářské práce: Helena Jindrová**

©2008

ZADÁNÍ BP – TUHLE
STRÁNKU VYNDEJ A VLOŽ
SEM **ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ
PRÁCE**, V PŘÍPADĚ DRUHÉHO
VÝTISKU JEJÍ KOPII

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Kulturní dědictví v rozvoji regionu (Blovicko hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat)“ zpracovala samostatně za použití literatury, odborných textů, odborného vedení a konzultací doc. Mgr. Heleny Hudečkové, Csc.

V Blovicích 26.11. 2008

.....

Poděkování

Děkuji za cenné rady a připomínky vedoucí bakalářské práce paní doc. Mgr. Heleně Hudečkové CSc. z Katedry humanitních věd, která mne bakalářskou prací metodicky vedla a poskytla mně celou řadu cenných informací k vypracování této práce.

KULTURNÍ DĚDICTVÍ V ROZVOJI REGIONU
(BLOVICKO HRABĚTE HANUŠE KRAKOVSKÉHO Z KOLOVRAT)

CULTURAL HERITAGE IN REGIONAL DEVELOPMENT
(BLOVICKO REGION OF THE COUNT HANUS KRAKOVSKY FROM KOLOVRATY)

Souhrn

Využití kulturního dědictví je jednou z možností zatraktivnění cestovního ruchu jako významného faktoru ekonomického rozvoje regionu

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části jsem se zabývala dokumenty regionální politiky a popisem kulturních a přírodních zajímavostí Blovice. Dále jsem zabývala osobností hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.

V empirické části jsem vytvořila konkrétní turistické trasy a posoudila jsem možnosti finanční podpory projektu.

Klíčová slova:

kulturní dědictví, region, regionální politika, cestovní ruch, hrabě Hanuš Krakovský z Kolovrat

Summary

Making the most of the cultural heritage is one of the possibilities of making more attractive tourism as a meaningful factor of the economic development of the region.

The bachelor's thesis is divided into two parts. In the theoretical part I have dealt with the documents of regional policy and the description of cultural and natural interests of the Blavicko region.

Then I have dealt with the personality of the count Hanus Krakovsky from Kolovraty.

In the empirical part I have created the specific tourist routes and I have considered the possibilities for the financial support of the project.

Keywords:

cultural heritage, region, regional policy, tourism, count Hanus Krakovsky from Kolovraty

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíl práce a metodika.....	10
3 Prioritní oblast Kultura a priorita zachování a využívání kulturních památek v dokumentech oregionálním rozvoji.....	12
3.1 Strategie regionálního rozvoje České republiky.....	12
3.2 Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013.....	15
4 ROP NUTS II Jihozápad na období 2007 – 2013 (zaměření na kulturní dědictví)....	18
5 Blovicko – popis regionu.....	23
5.1 Blovicko.....	23
5.2 Město Blovice.....	24
5.3 Přírodní zajímavosti Blovicka.....	24
5.4 Kulturní památky a zajímavosti Blovicka.....	25
6 Blovické panství v době hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	28
6.1 Blovické panství hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	28
7 Osobnost hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	33
7.1 Rodinný původ a dětství hraběte Hanuš Krakovského z Kolovrat.....	33
7.2 Období dospělosti hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	33
7.3 Dobročinnost hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	35
7.4 Konec života a dědictví hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	36
7.5 Hrabě Hanuš Kolovrat Krakovský v literatuře.....	38
8 Vytvoření tématické trasy zaměřené ke kulturnímu dědictví hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.....	40
8.1 Hradiště – Vlčice – Stará Huť – Ždírec – Žďár – Smederov – Hradiště.....	40
8.2 Hradiště – Blovice náměstí – Blovice kostel – Zdemyslice – Vlčejn – Zdemyslice – Seč – Blovice.....	41
8.3 Hradiště – Štítov – les Kamensko – Blovice.....	42
8.4 Hradiště – Vlčice – Stará Huť – Ždírec – Myt' – Chejlava – Myt' – Ždírec – Stará Huť – Vlčice – Hradiště.....	43
8.5 Hradiště – Blovice náměstí – Kostel sv. Jana Evangelisty – Cecima – Bohušov – Hradiště.....	43
9 Závěr.....	45
10 Seznam literatury.....	46
Odborné Publikace:.....	46
Dokumenty:.....	46
11 Přílohy.....	47
Seznam příloh.....	47
Přílohy.....	48

1 Úvod

Jako téma bakalářské práce jsem si vybrala „Kulturní dědictví v rozvoji regionu“, konkrétně Blovicko a osobu hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat. Řešení této problematiky by mohlo přispět k rozvoji cestovního ruchu nejen konkrétně v Blovicích, ale i v jiných obcích, případně regionech.

Jde o možnost rozvoje některých venkovských regionů, které nemají výhodnou pozici ať již z hlediska administrativního, geografického nebo sociálně ekonomického. Tyto regiony však velice často mohou nabídnout atraktivní turistické využití, pokud jde o nedotčenou přírodu, zajímavé turistické cíle, kulturní a sportovní akce, případně jiné volnočasové aktivity a vše, co s nimi souvisí. Tento potenciál však v současnosti není dostatečným způsobem využíván. Rozvoj turistického ruchu založený na zvýšení turistické atraktivity by mohl v těchto regionech pomoci zvýšit zaměstnanost v infrastruktuře a službách pro cestovní ruch. Kromě již zmíněných možností lze ke zvýšení turistické atraktivity též využít kulturního dědictví. S dějinami některých obcí či regionů je spjat život a dílo významných osobností naší historie, kultury nebo umění. Často je atraktivita místních turistických cílů založena právě na nich. V současné době jistě existuje řada obcí nebo regionů, ve kterých žily významné osobnosti, jejichž význam nebyl v minulosti doceněn.

Téma „Kulturní dědictví v rozvoji regionu“ mě zaujalo svojí přítomností v nejbližším okolí nás všech. Většina regionů nebo obcí má své významné rodáky a občany. Dále jen záleží na tom, jakým způsobem toto kulturní dědictví využijí.

Tato skutečnost mě zaujala v Blovicích, v místě mého bydliště. Bydlím v areálu zámku Hradiště. Zhruba po padesáti letech provozu zemědělského učiliště se v roce 2002 do zámku přestěhovalo Muzeum jižního Plzeňska. V nově zbudovaných expozicích věnovali pracovníci muzea mimo jiné dostatečný prostor historii zámku hradištského panství a jeho majitelům. Mezi ně patří i hrabě Hanuš Krakovský z Kolovrat, ve své době velmi významný zástupce české šlechty.

2 Cíl práce a metodika

Obecným cílem bakalářské práce je poukázat na vybraný konkrétní příklad možnosti

využití kulturního dědictví v rozvoji regionu. Jde o jeho využití ke zvýšení turistické atraktivity a k posílení ekonomického významu cestovního ruchu v daném regionu tak, aby mohlo dojít ke:

- zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení průměrné délky jejich pobytu v regionu
- zvýšení počtu návštěvníků v období mimo hlavní turistickou sezónu.

Bakalářská práce poslouží tomu, aby ke jmenovanému zvýšení počtu návštěvníků mohlo dojít.

V teoretické části bakalářské práce rozpracuji tato témata:

- využívání kulturního dědictví v rámci regionálního rozvoje
- seznámení s Blovickým regionem v současnosti
- seznámení s panstvím hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat
- Seznámení s osobností hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat.

Při vypracování teoretické části práce zpracuji jednotlivá výše uvedená témata za použití odborné literatury, která bude mít dvojí charakter:

- a) dokumenty z oblasti regionální politiky – na základě studia těchto dokumentů zpracuji 3. a 4. kapitolu této práce;
- b) regionální historická a soudobá literatura – na základě studia této literatury zpracuji 5., 6. a 7. kapitolu.

Pokud jde o 3. a 4. kapitolu práce, není jejím účelem seznamovat se a popisovat tyto dokumenty v jejich struktuře, ale vyzdvihnout jejich části, které dokládají pozornost věnovanou ochraně a obnově kulturního dědictví v regionech.

Teoretická část práce bude východiskem pro následující **empirickou část bakalářské práce**, která si jako cíl klade vytvořit tématickou trasu „Putování po panství hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat“. Znamená to, že bude vytvořen konkrétní příspěvek k oživení určitého tématu kulturního dědictví Blovicka prostřednictvím

cestovního ruchu.

Závěr bude obsahovat nejen shrnutí předchozích částí bakalářské práce, ale vypracuji v něm přehled o možnostech podpory projektu zpracované trasy „Putování po panství hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat“ (vybavené informacemi, které jsou obsahem 5., 6. a 7. kapitoly práce), která by mohla být vydána formou turistického průvodce pro zájemce, kteří Blovicko navštíví.

3 Prioritní oblast Kultura a priorita zachování a využívání kulturních památek v dokumentech o regionálním rozvoji

3.1 Strategie regionálního rozvoje České republiky

Základním dokumentem regionální politiky ČR na úrovni státu je Strategie regionálního rozvoje České republiky (MMR ČR 2006), na kterou pak navazuje Národní rozvojový plán (rozpracovává ji obsahově) a Národní strategický referenční rámec (který přiřazuje ještě prostředky pro čerpání a naplňování globálního cíle ve všech vytyčených prioritách. Všechny jmenované dokumenty byly vytvořeny pro plánovací období 2007 – 2013 a společně je zastřešují Strategické obecné zásady Společenství, vypracované taktéž pro období 2007 – 2013.

Nebudeme se dále podrobně zabývat strukturou dokumentu Strategie regionálního rozvoje České republiky, ale vybereme ty části, které se zabývají ochranou a obnovou kulturního dědictví v České republice.

V oddílu II. Hlavní faktory regionálního rozvoje je mimo jiné obsažen bod 2.6 *Využití kulturního potenciálu*. Dále se dělí na části Kulturní potenciál (2.6.1), Kulturní infrastruktura a služby (2.6.2), Výchova (2.6.3), Dobrovolné aktivity (2.6.4), Památky (2.6.5), Veřejný prostor (2.6.6), Podpora (2.6.7), Přeshraniční spolupráce (2.6.8). Přitom je zdůrazňováno využití kulturního dědictví pro cestovní ruch, což předpokládá také tzv. animaci kulturních statků. Právě do této oblasti směřuje tato bakalářská práce.

Následující bod 2.7 Cestovní ruch mluví o tom, že cestovní ruch se v řadě českých regionů stává stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje. V rámci cestovního ruchu se jako tzv. samostatná zóna vyčleňuje *kulturně – poznávací cestovní ruch*.

V oddílu IV. SWOT analýza a souhrnné zhodnocení regionálních problémů a rozvojových předpokladů se mezi silnými stránkami uvádí *rozsáhlé kulturní dědictví*. Na druhé straně, mezi slabými stránkami je uváděna *nížší míra využívání kulturního potenciálu pro rozvoj území*. Rovněž je pak rozsáhlé kulturní dědictví uvedeno mezi

příležitostmi, ale je to také doprovázeno na straně ohrožení *vzrůstajícím deficitem ve financování kulturních statků*. Tento oddíl nepřímou dosvědčuje, že v ČR můžeme pozorovat vysokou míru devastace a chátrání nemovitého kulturního dědictví, jak lze vysledovat v textu Strategie regionálního rozvoje České republiky v jiných částech.

Jiný oddíl – V. Strategický rámec obsahuje bod 5.6 nazvaný Struktura prioritních oblastí a priorit Strategie regionálního rozvoje. Z hlediska této práce nás budou zajímat dvě prioritní oblasti:

- Cestovní ruch (PO6)
- Kultura (PO7).

V rámci prioritní oblasti Cestovní ruch najdeme dvě opatření se specifickým zaměřením na oblast kultury a využívání kulturního potenciálu. Je to jednak *vybudování zařízení cestovního ruchu, významně přispívajících k využití kulturního dědictví regionů a jednak zavádění a zkvalitňování služeb cestovního ruchu přispívajících stejnému účelu*. Obojí pak proto, aby se zvýšil cestovní ruch i mimo sezónu a mimo tradiční destinace. Opět uvádíme, že právě k tomuto účelu míří tato bakalářská práce.

V této oblasti považujeme za důležité připojit, že, jak opět vyplývá z textu Strategie regionálního rozvoje České republiky, oblast cestovního ruchu je specifickou formou využití hmotného kulturního dědictví. Základními dokumenty pro rozvoj cestovního ruchu v ČR jsou (mimo Strategie regionálního rozvoje) Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR a Strategie cestovního ruchu. Rozvoj cestovního ruchu musí respektovat možnosti území a možnosti jeho funkčního využití obsažené v Politice územního rozvoje a musí být v souladu s principy udržitelného rozvoje, státní politikou životního prostředí 2004 – 2010 a ochranou přírody.

Česká republika disponuje značným historickým, přírodním a kulturním potenciálem. Díky vysoké hustotě kulturních památek a přírodním podmínkám, spolu s výhodnou polohou ve středu Evropy, má velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Velkou příležitostí je množství historických kulturních a technických památek, včetně památek zapsaných do seznamu UNESCO, z čehož vyplývá vysoký potenciál vytváření nových produktů městského, kongresového a incentivního

cestovního ruchu, sportovní turistiky a cykloturistiky, kulturního cestovního ruchu a širokého souboru produktů, které jsou šetrné k přírodě. Dobré podmínky v ČR nabízí rovněž venkovská turistika se svými produkty (např. agroturistika, ekoturistika, apod.). Velkým pozitivem je hustá a dobře značená síť vzájemně propojených turistických stezek a tras.

Na druhé straně je cestovní ruch v ČR charakterizován nedostatečnou úrovní materiální základny. Rozvoji cestovního ruchu brání také neodpovídající úroveň dopravní a informační infrastruktury, přetrvává nízká kvalita základní a doplňkové infrastruktury cestovního ruchu. Problémem zůstává i nedostatek kvalifikované pracovní síly, která velmi úzce souvisí s kvalitou poskytovaných služeb.

Dominantními systémy cestovního ruchu jsou v České republice systém přírodní, tedy závislý na sezónnosti a počasí a systém kulturní, jehož zejména historicko – poznávací aktivity jsou rovněž závislé na sezónně omezeném zpřístupnění památkových objektů. Z toho vyplývá, že časovou nerovnoměrnost využití potenciálu cestovního ruchu v jednotlivých regionech nelze výrazně snížit bez vytvoření dalších subsystémů, odpovídajících specifikům potenciálu jednotlivých krajů, které by nahrazovaly či doplňovaly systémy přírodní a kulturní.

Strategie optimálního využití rozvojového potenciálu regionů v oblasti cestovního ruchu by se měla primárně zaměřit na 4 oblasti:

- kulturní turistiku (kombinace využití kulturního dědictví a živé kultury),
- přírodní rekreaci a sport (letní a zimní rekreace, sportovní aktivity v přírodě, agroturistiky),
- lázeňský cestovní ruch,
- kongresovou a incentivní turistiku (zahrnující i turistiku veletržní a diplomatickou).

Další *prioritní oblastí*, která nás z hlediska této práce zajímá, je *oblast Kultura*, rozpracovaná do čtyř opatření:

- organizace a řízení kulturních aktivit
- rozvoj kulturní infrastruktury a služeb
- zachování a využívání kulturních památek

- vzdělávání a informovanost.

Tato práce se týká zejména druhého a třetího z uvedených opatření. Dále budeme věnovat větší pozornost těm pasážím textu strategie regionálního rozvoje České republiky, které charakterizují *cíl zachování kulturního dědictví regionů*.

Česká republika patří mezi země s rozsáhlým kulturním bohatstvím, ať už se jedná o počet kulturních památek, nebo jejich formy. Zásadním problémem je špatný fyzický stav památek, který má v četných případech za následek faktické uzavření objektů pro veřejnost, čímž dochází k jejich dalšímu chátrání a pozvolnému vytrácení z mapy kulturního dědictví. Řada obcí ČR tak přichází o část endogenního potenciálu využitelného pro cestovní ruch, přičemž z empirických studií je patrný kontinuální nárůst návštěvnosti památek. Špatný technický stav památek neprospívá ani atraktivitě pro podnikání i bydlení, což dále omezuje rozvoj jednotlivých obcí.

Problematická je rovněž spolupráce různých vlastníků kulturních památek, která má za následek nedostatek informací o nabídce nejbližších památek v okolí. Mnohým památkám chybí vedle propagace i programová náplň, která se může stát hlavním motivem návštěv a v konečném důsledku představovat i doplňkový zdroj finančních prostředků pro rozvoj a zvelebování kulturního dědictví regionů.

3.2 Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013

Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013 navazuje na Strategii regionálního rozvoje ČR. Opět nás budou zajímat části dokumentu, zabývající se kulturním dědictvím a jeho využitím k rozvoji cestovního ruchu.

V kapitole 1. *Analýza současné situace* v části 1.3 *Základní ekonomické, sociální a environmentální charakteristiky* je charakterizován cestovní ruch jako jedno z největších a nejdynamičtěji se rozvíjejících ekonomických odvětví a jako stále významnější a nepostradatelnější faktor regionálního rozvoje v řadě českých regionů i celé ekonomiky. V tomto bodě je též uváděn kulturní cestovní ruch jako jeden z typů nabídky nových produktů, které mají výraznou šanci uplatnit se na trhu cestovního ruchu. Dále je v této kapitole charakterizována kultura a její přínos k rozvoji ČR

jako konkrétní činitel při budování jak sociálního tak ekonomického pilíře v rámci trvale udržitelného rozvoje. Kultura je též zahrnuta do strategie hospodářského růstu, která je podkladem pro určení priorit v oblasti kultury. Jako jedna z priorit se zde uvádí zabezpečení ochrany a revitalizace kulturního dědictví. Význam kultury pro rozvoj je zdůrazňován i na evropské úrovni. Mezi oblastmi, na které se rozvoj zaměřuje, je uvedeno i posilování cestovního ruchu, jehož nedílnou součástí je kulturní turistika.

Hmotné kulturní dědictví České republiky je v této kapitole charakterizováno jako hustá síť kulturních památek a památkově chráněných historických sídel a kulturních institucí. Mimořádně hodnotná je i síť památkových objektů, zpravidla hradů a zámků s původními interiéry a bohatými historickými mobiliárními fondy trvale zpřístupněnými veřejnosti. Významná je též síť městských, venkovských a krajinných památkových zón a rezervací a řada movitých kulturních památek, kterými Česká republika disponuje a které tvoří nezbytnou součást jejího kulturního dědictví. Důraz je potřeba klást na jejich revitalizaci a obnovu, ale i jejich prezentaci a propagaci široké veřejnosti. Dále existují kulturní zařízení, která poskytují kulturní služby spočívající ve zpřístupňování umělecké tvorby a kulturního dědictví veřejnosti. Pro kvalitnější využití kulturního dědictví je zejména nutno vytvořit datovou infrastrukturu umožňující snadný přístup k informacím o kulturním bohatství, o jeho dostupnosti a možnostech kulturního vyžití. Dále je zapotřebí dobudovat infrastrukturu hmotnou zahrnující zejména zlepšení přístupu ke kultuře v širším slova smyslu. Kulturní dědictví se stane podnětem i pro rozvoj na něj navazujících služeb případně bude figurovat jako zkvalitňující prvek vzdělávání a trávení volného času.

V kapitole 3. *Strategie NRP pro období 2007 – 2013* je charakterizován systém prioritních os NRP. První z nich PO Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky mimo jiné zahrnuje prioritu *Rozvoj udržitelného cestovního ruchu*. V této prioritě je cestovní ruch chápán jako důležitá rozvojová aktivita především ve venkovských oblastech. Cílem priority je zvýšení podílu cestovního ruchu v ekonomice jednotlivých regionů i ČR jako celku lepším využitím potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu v jednotlivých regionech. K rozvoji cestovního ruchu mají mimo jiné sloužit i opatření zaměřená na aktivity, které přispívají k zachování a obnově kulturního a přírodního

dědictví jako atraktorů pro cestovní ruch. Využití přírodního a kulturního dědictví spojeného s rozvojem cestovního ruchu napomůže také k zatraktivnění České republiky jako evropské destinace. Zvýšení zastoupení cestovního ruchu v regionech České republiky pomocí moderních produktů cestovního ruchu vycházejících ze sociokulturních specifik regionu, jejich přírodního bohatství a historického, kulturního a technického dědictví, přispěje socioekonomickému rozvoji regionu.

V kapitole 4. *Zaměření operačních programů* nás bude zajímat část 4.2.7 *Integrovaný operační program*. Jako jeden z jeho specifických cílů se zde uvádí lepší využití rozvojového potenciálu a posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v oblasti cestovního ruchu a aktivizace kulturních rozvojových zdrojů cestovního ruchu.

4 ROP NUTS II Jihozápad na období 2007 – 2013 (zaměření na kulturní dědictví)

Jak již bylo řečeno ve 3. kapitole, na Strategii regionálního rozvoje České republiky navazuje Národní rozvojový plán, který obsahuje celkem sedm regionálních operačních programů pro plnění Cíle Konvergence (pod tento cíl spadá dále osm tématických operačních programů, zatímco k Cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou přiřazeny dva operační programy pro Prahu a k cíli Evropská územní spolupráce je přiřazeno devět operačních programů, týkajících se přeshraniční, meziregionální, nebo nadnárodní spolupráce).

My se dále budeme zabývat regionálním operačním programem pro území, kam spadá Blovicko. Je to Regionální operační program NUTS II Jihozápad (dále ROP JZ)¹.

Regionální operační program NUTS II Jihozápad je určen pro region soudržnosti Jihozápad sestávající z Jihočeského a Plzeňského kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

ROP JZ obsahuje **4 prioritní osy** rozdělující operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastní podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

● **Prioritní osa 1 – Dostupnost center**

Region Jihozápad má pro období 2007 – 2013 na zlepšení dostupnosti center k dispozici 7,5 mld. Kč z evropských zdrojů. Podporovány jsou projekty směřující ke zlepšení dopravní dostupnosti center osídlení z dalších obcí a měst regionu, z center mimo region a také ke zlepšení vazeb uvnitř regionu.

---

¹ ROP NUTS II Jihozápad byl zpracován v souladu se základními koncepčními materiály na úrovni EU, České republiky a dalšími analytickými dokumenty Jihočeského a Plzeňského kraje (jejich celkem 26, viz str. 7-8 tohoto dokumentu). Dokument ROP NUTS II Jihozápad na období 2007 – 2012 vydala Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad 7.11. 2007. Je dostupný na <http://www.strukturalni-fondy.cz/rop-jz/dokumenty>.

● **Prioritní osa 2 – Stabilizace a rozvoj měst a obcí**

Region Jihozápad má pro období 2007 – 2013 na stabilizaci a rozvoj měst a obcí k dispozici 5,5 mld Kč z evropských zdrojů. Podporovány jsou rozvojové projekty s výraznými pozitivními efekty na zvyšování kvality života obyvatel a zlepšování životního prostředí.

● **Prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu**

Region Jihozápad má pro období 2007 – 2013 na rozvoj cestovního ruchu k dispozici 3,4 mld. Kč z evropských zdrojů. Podporovány jsou projekty směřující ke zlepšení využití primárního potenciálu území a k posílení ekonomického významu udržitelného cestovního ruchu.

● **Prioritní osa 4 – Technická pomoc**

Hlavním cílem je zajistit úspěšnou realizaci ROP a naplnění jeho cílů. Ke specifickým cílům této osy pak patří zajistit dostatečnou administrativní kapacitu pro realizaci ROP, zajistit plynulé plnění veškerých úkolů řízení, implementace, monitoringu a kontroly ROP a podpořit absorpční schopnost regionu nejen v rámci ROP, ale i v rámci dalších operačních programů.

Dále budeme vybírat jen takové zmínky v ROP JZ, které se opět týkají tématu této bakalářské práce, zaměřené na kulturní dědictví Blovicka v rámci cestovního ruchu.

1. Z analýzy zkušeností s realizací předchozích programů vyplývá akcentování priority cestovního ruchu (str. 11).
2. Ze situační analýzy regionu vyplývá jeho velmi vysoký potenciál pro cestovní ruch jako prostředku pro rozvoj venkovských i vybraných městských oblastí, který je výrazně tvořen kulturním a historickým dědictvím (vedle přírodního bohatství, lázeňství a určitých unikátních prvků), který není optimálně využíván (str. 24).
3. Značná část území, s ohledem na přírodní a kulturní potenciál regionu, je velmi atraktivní pro všechny typy aktivního cestovního ruchu (str. 25).
4. Ze shrnutí k situační analýze regionu vyplývá mimo jiné špatný stav a nedostatečná prezentace některých technických a kulturně historických památek a atraktivit (str 28).

5. Proto se cestovní ruch stává základním tématem, na kterém se shodují programy rozvoje obou krajů (Jihočeského a Plzeňského) jako vodítka pro zaměření ROP JZ (str. 38). V Plzeňském kraji byly (2004 – 2005) zpracovány Podklady regionálního plánu na devět témat, která však pro nás ústřední téma, to je ochranu a obnovu kulturního dědictví nijak specificky neobsahují, a proto se těmito tématy dále nezabýváme (viz Příloha č. 4 ROP JZ, str 188 – 192).
6. ROP JZ má společnou platformu s Integrovaným operačním programem (IOP). IOP se zaměřuje na úkoly národní podpory cestovního ruchu a zachování kulturních památek s cílem jejich obnovy ve vztahu ke kulturnímu dědictví státu. ROP JZ se zaměřuje na podporu a rozvoj cestovního ruchu na úrovni regionu a podpora kulturních památek úzce souvisí s podporou cestovního ruchu (str. 40).
7. Významný primární potenciál rozvoje cestovního ruchu je považován v tomto regionu za parametr s identifikovaným vysokým růstovým potenciálem a nástrojem k jeho využití je zvýšení konkurenceschopnosti nabídky cestovního ruchu (str. 42).
8. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je jedním ze specifických cílů ROP JZ zlepšit využití primárního potenciálu území a posílit význam udržitelného cestovního ruchu, a tomu odpovídá prioritní osa 3: Rozvoj cestovního ruchu (str. 45).
9. Tématicky se tato osa zabývá rozvojem infrastruktury cestovního ruchu, revitalizací památek a využitím kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu, rozvojem služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu (str. 47).
10. V rámci návaznosti Strategie ROP JZ na zastřešující strategické dokumenty se upozorňuje na silnou vazbu v zaměření na udržitelný rozvoj cestovního ruchu a využití potenciálů kulturního dědictví s Národním strategickým referenčním rámcem (str. 55 – 57).
11. Pokud jde o vazbu ROP JZ na programy rozvoje dvou příslušných krajů, jeví se, že Plzeňský kraj zdůrazňuje ekonomiku (a nevyčleňuje cestovní ruch), zatímco Jihočeský kraj vyčleňuje přímo cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví jako samostatnou prioritní osu, která se pak silně stýká s prioritní oblastí ROP JZ Rozvoj cestovního ruchu (str. 59 – 60).

12. Také v rámci prioritní osy 2: Stabilizace a rozvoj měst a obcí najdeme v rámci specifického cíle zvýšit kvalitu životních podmínek a životního prostředí obyvatel zmínky o podpoře revitalizace památkově chráněných objektů a území, o podpoře výstavby, rekonstrukce a vybavení objektů pro kulturu (str. 70 – 80).
13. Přitom je upozorněno na koordinaci s intervencemi dalších programů – IOP, Program rozvoje venkova (str. 85 – 86).
14. Nejobsažnější z hlediska tématu této práce je oddíl 4.4 Prioritní osa 3: Rozvoj cestovního ruchu (str. 88 – 95). Upozorníme jen na to, co dosud řečeno nebylo:
- k rozvoji cestovního ruchu by mělo přispět i zlepšení kulturní nabídky s prokazatelným přínosem pro zvýšení atraktivity regionu pro návštěvníky jako alternativní aktivity v případě nepříznivého počasí (str. 88)
  - pro ochranu a zachování kulturního dědictví je alokováno 32 221 835 €, přičemž se očekávají projekty na výstavbu a rekonstrukci kulturní vybavenosti pro cestovní ruch, stavební rekonstrukce památek, jejich vybavování novými funkcemi, komplexní úpravy památkových areálů
  - pro rozvoj kulturní infrastruktury je alokováno 23 596 320 € a očekávají se projekty na výstavbu a rekonstrukci kulturní vybavenosti pro cestovní ruch
  - příjemci takových podpor mohou být kraje, obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované kraji a obcemi, nestátní neziskové organizace, malé a střední podniky, zájmová sdružení právnických osob, Hospodářská komora ČR, vše při splnění zákonem určených podmínek
  - podpora je poskytována formou přímé nevratné dotace do výše 85% veřejně způsobilých výdajů, pokud jde o podporu v rámci veřejné podpory, jde o maximální výši 36% způsobilých výdajů (případně navýšených u malých a středních podniků)
  - zaměření na cestovní ruch, kulturu a hospodářské aktivity v oblasti volného času je také společným tématem ROP JZ a OP Přeshraniční spolupráce Rakousko – Česká republika, Česká republika - Svobodný stát Bavorsko.

15.K indikátoru prioritní osy 3: Rozvoj cestovního ruchu mimo jiné patří počet zrekonstruovaných památkových objektů, ale také počet vytvořených produktů pro orientaci a směrování návštěvníků (str. 125).

Obsah 3. a 4. kapitoly této bakalářské práce odůvodňuje, proč se věnuje tématu kulturního dědictví v rozvoji regionu v aplikaci na případ Blovicko a hrabě Hanuš Krakovský z Kolovrat.

5 Blovicko – popis regionu

Tato kapitola je zpracována na podkladě pramenů Kovařík (1984), Rožmberský (2004), Zahradnický, Mackovčín (2004). K upřesnění některých údajů týkajících se města jsem použila propagační materiály městského úřadu Blovice.

5.1 Blovicko

Blovicko se nachází v Plzeňském kraji, je součástí turistického regionu jižní Plzeňsko. Území Blovicka volně kopíruje hranice mikroregionu Úslava, ležícího podél středního toku řeky Úslavy. Mikroregion Úslava je tvořen celkem 14 obcemi: Blovice, Borovno, Dražkov, Chlum, Chocenice, Jarov, Letiny, Seč, Střížovice, Únětice, Vlčejn, Zdemyslice, Žákava, Ždírec. Rozloha mikroregionu je 11 577 ha a jeho centrem je město Blovice.

Pro Blovicko je charakteristická mírně zvlněná krajina s lesy a rybníky. Lesy tvoří souvislé komplexy, ale vytvářejí menší celky až po samostatné lesíky a remízky. Roste zde především smrk a borovice, málo jedle a modřín. Z listnatých stromů se řídce vyskytuje dub, ještě méně buk a habr, hojně jsou bříza, osika, topol a olše. Jiříkovská a Bohušovská stráň i další stráně kolem řeky jsou porostlé akátem. Nedílnou součástí krajiny jsou i rybníky. Tři jsou v zalesněné části Blovic – Kamensku, další je rybník Poplužák na Hradišti, Huťský rybník ve Staré Huti a rybník v Cecimě.

Blovickem protéká řeka Úslava, jejíž povodí je po celé délce toku lemováno loukami. Jejím největším přítokem je říčka Bradava. Ve Vlčicích se do Úslavy vlévá Chocenický potok, řeka dále protéká parkem na Hradišti, přijímá potok z Komorna a vodu z Poplužního rybníka. Ve městě se z pravé strany vlévá potok Cecima, který protéká stejnojmenným rybníkem. Před Zdemyslicemi se do Úslavy vlévá Svatovintířský potok. V Plzni se Úslava vlévá do Mže.

Celkový charakter krajiny zůstal po staletí zemědělský, její tvář do určité míry ovlivnilo kolektivní obhospodařování výstavbou velkokapacitních kravínů, sila, a rozsáhlými rekultivacemi.

5.2 Město Blovice

Město Blovice je přirozeným spádovým centrem regionu, včetně šesti obcí spadajících pod zdejší městský úřad má město téměř 4 000 obyvatel. Výše uvedené obce jsou Hradištská Lhotka, Hradištský Újezd, Komorno, Stará Huť, Štítov a Vlčice. Blovice leží na levém břehu řeky Úslavy, lemované loukami, zalesněnou Bohušovskou a Jiříkovskou strání, zámeckým parkem a parkem Cecimou.

Historické jádro města tvoří klasické náměstí s parčíkem, kašnou, historickou budovou radnice a budovou bývalého soudu, kde je sídlo starosty města a MÚ s rozšířenou působností. Poblíž náměstí je kostel sv. Jana Evangelisty. Na náměstí a v přilehlých ulicích je soustředěna většina místních obchodů, úřadů a peněžních ústavů. V části města Hradiště se nalézá zámek, který je v současnosti sídlem Muzea jižního Plzeňska. Zámek je obklopen anglickým parkem o rozloze téměř 5 ha. V parku se nachází mnoho různých stromů a křovin dosahujících značného stáří, které mají vysokou historickou – přírodovědnou hodnotu.

Blovice mají školy a školská zařízení od mateřské školy až po gymnázium, také zde sídlí základní umělecká škola a dům dětí a mládeže. Významné místo ve městě zaujímá tělovýchovná jednota Sokol, která je jedním z nejstarších a nejmasovějších spolků. mezi další velice aktivní spolky patří hasiči, rybáři, zahrádkáři a mnoho dalších. Ve městě je dostupná veškerá lékařská péče.

V Blovicích sídlí několik větších firem, patří mezi ně například Expo Partners spol. s.r.o., Lekov, ProMinent, Presol.

Ubytování a stravování zajišťuje Pizzerie Lucie, restaurace Na Čabardě a hotel Panský dům.

Do města je zajištěna výborná doprava vlakem díky tomu, že jím prochází železniční trať Plzeň – České Budějovice. S okolními obcemi spojuje město síť autobusových linek. Okolí Blovic je též protkáno hustou sítí turistických tras i cyklotras, které umožňují přístup k významným stavebním památkám.

5.3 Přírodní zajímavosti Blovicka

- **Buková hora**

Přírodní park Buková hora zaujímá rozlohu 2700 ha. Jeho jádrem je lesní komplex

Chejlava s nejvyšším vrcholkem Bukovou horou (650,8 m n.m.). Vyšší polohy byly původně pokryty květnatými bučinami, nižší okraje acidofilními doubravami. Lesy přirozeného charakteru se zachovaly na malých plochách. Luční enklávy uprostřed lesů nazývané Přední a Zadní Ráje zde tvoří zachovalé květnaté přirozené luční porosty s upolínem nejvyšším, v polesí žije čáp černý.

- **Chejlava**

Národní přírodní rezervace Chejlava se nachází na severních až severovýchodních svazích Bukové hory 2 km jihozápadně od obce Ždírec a 3 km východně od obce Zhůř. Téměř po celém území rezervace roste původní bukový porost s bukem lesním, lípou velkolistou, javorem klenem a smrkem ztepilým. Malé plochy jsou porostlé suťovými lesy. Při jihozápadní a severní hranici chráněného území se nacházejí drobná prameniště s olšemi. Velmi vzácně zde roste lilie zlatohlávek a oměj vlčí. V rezervaci bylo zjištěno 211 druhů živočichů, z toho 119 druhů bezobratlých a 92 druhů obratlovců. Ze savců zde žijí například jezek západní a rejsek malý, z ptáků holub doupňák, kalous ušatý, kulíšek nejmenší, datel černý. Pravidelně zde hnízdí čáp černý. Dále zde žije čolek horský, ještěrka živorodá, kuňka žlutobřichá. Blízký hřbet za východním okrajem rezervace hostí pozoruhodně bohatou faunu měkkýšů s více než 34 druhy.

5.4 Kulturní památky a zajímavosti Blovicka

- **Zámek Hradiště**

V místech bývalé tvrze byl v roce 1704 postaven zámek, který byl koncem 18. století upraven a v roce 1873 přestavěn do dnešní podoby v pseudogotickém slohu. Nejvýznamnějšími majiteli zámku byly rody Kolovratů a Pálffyů z Erdödu. Za pozornost stojí kaple sv. Ondřeje, která byla po zrestaurování znovu otevřena v roce 2004. Zámek obklopuje rozsáhlý anglický park o rozloze téměř 5 ha ohraničený řekou Úslavou. V parku se nachází množství vzácných stromů. V současné době je v zámku umístěno Muzeum jižního Plzeňska.

- **Kostel sv. Jana Evangelisty**

Barokní kostel sv. Jana Evangelisty byl postaven v letech 1760 – 1767 v místě

gotického kostela ze 14. století a v roce 1844 byl opraven. V následujícím roce bylo umístěno do jeho průčelí šest soch českých patronů: Vojtěcha, Prokopa, Cyrila, Metoděje, Jana Nepomuckého a Václava od pražského sochaře E. Maxe. Kolem kostela býval starý hřbitov, při kterém byla roku 1853 postavena kaple s Kolovratů a Pálffyů, která byla v roce 1999 opravena a znovu vysvěcena.

- **Socha sv. Jana Nepomuckého**

Socha sv. Jana Nepomuckého stojící na severním konci náměstí pochází z roku 1707. Postava světce je oděna do kanovnického šatu, v levé ruce drží krucifix a v pravé palmu.

- **Sousoší sv. Kříže**

Na zalesněném návrší na Bohušově stojí pískovcové sousoší s ukřižovaným Ježíšem. Na velkém soklu je mohutný kříž s Kristem v nadživotní velikosti. U paty kříže po pravé straně klečí Maří Magdalena, po levé andělci. Tato krásná barokní práce pochází z roku 1727. Na úpatí návrší stojí pískovcová socha archanděla Michaela z roku 1748.

- **Radnice**

Budova radnice pochází z roku 1825, byla rozšířena a přestavěna v pseudorenesanční podobě v roce 1893.

- **Židovský hřbitov**

Židovský hřbitov se nachází pod hrází rybníka Cecima, jsou zde dochované barokní a klasicistní náhrobky.

- **Pamětní desky**

Adolf Opper de Blowitz – na budově dnešní České spořitelny je umístěna pamětní deska Adolfa Oppera de Blowitz, který se narodil 28.12.1825 v Blovicích a patřil mezi významné žurnalisty 19. století.

Jaroslav Kurza – Pamětní deska na budově bývalé školy připomíná tvůrce československé státní vlajky a státních symbolů.

- **Žďár**

Kostel sv. Václava z první pol. 14. století, uvnitř jsou fresky ze života sv. Václava

z téže doby, později byl barokně přestavěn.

- **Vlčejn**

Zřícenina gotického hradu z druhé poloviny 14. století se nachází 6 km severně od Blovic. Roku 1421 se hradu bez boje zmocnili husité. V roce 1450 zde byla uzavřena smlouva mezi jednotou strakonickou a Jiřím z Poděbrad. Ke konci 16. století přechází hrad do majetku majitelů hradištského panství. Když byla přestavěna tvrz na hradišti, byl hrad Vlčejn opuštěn, těsný a nepohodlný k bydlení.

- **Hora Bzí**

Zajímavé poutní místo, kde pamětní deska připomíná shromáždění husitů, na kterém roku 1419 kázal Václav Koranda starší. Též je zde archeologické naleziště výšinného sídliště z doby kamenné.

- **Zdemyslice**

Obec patří k nejstarším v oblasti, první zmínky jsou již z roku 1115. Gotický kostel sv. Mikuláše pochází ze 14. století.

- **Letiny**

Gotický kostel sv. Prokopa pochází ze 14. století, barokně upraven byl v 18. století. V obci je bývalý lázeňský komplex a blízkosti je kaple sv. Vintíře s údajně zázračnou vodou.

- **Žákava**

Gotický, barokně přestavěný kostel sv. Vavřince se nachází na vyvýšenině nad řekou Úslavou.

- **Vlčice**

V pramenech je tato vesnice připomínána již od roku 1379. Na středu malé oválné návsi je postavena kaple z roku 1847. Obraz sv. Jana Nepomuckého, kterému je kaple zasvěcena daroval roku 1848 majitel panství hrabě Hanuš Krakovský z Kolovrat. Kaple byla opravena v roce 1991.

- **Stará Huť**

Nachází se zde bývalý mlýn s pilou, který stojí v místech zaniklého hamru. U budovy mlýna stojí státem chráněná lípa stará více než 300 let. Součástí osady Huťský rybník o rozloze téměř 9 ha, významné hnízdiště vodního ptactva.

6 Blovické panství v době hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

Kapitola je zpracována dle pramenů Davídek (1935), Faktor (1887) Fürst (1939), Raušar (1297), Rožmberský (2004).

Panství (dominium) byla menší či větší část území s poddanými ve vesnicích, která patřila vrchnosti, tou byl buď jednotlivec (šlechtic) nebo korporace (církvní města) a tato vrchnost měla nad poddanými rozsáhlou pravomoc. Panství obvykle vznikala u sídla gruntovního pána, tvrze, a časem jím byla rozšiřována skupováním vesnic jiných panství nebo jejich spojováním. Nejprve byla panství malá, na nich žila převážně drobná šlechta. Po husitských válkách a v 16. století této šlechty ubývá a její statky skupuje bohatnoucí vysoká šlechta. Panství bylo zvláštním správním obvodem. Všechnu úřední moc, kterou později převzaly úřady, soustřeďoval pán dominia ve svých rukou a vykonával ji nad všemi poddanými. Pán měl vrchní vlastnické právo nad vším poddanským pozemkovým majetkem a rozhodoval do jisté míry i o osobě poddaného.

Panství tedy bylo nejvýznamnější jednotkou správní, soudní, politickou, hospodářskou, kulturní i sociální. Rokem 1848 tato panství končí.

6.1 Blovické panství hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

Po svém dědu Petru Vítovi hraběti z Morzinu a matce Valburze zdědil hrabě Hanuš z Kolovrat roku 1815 Merklín se statky Ptenínem a Ježovy. Roku 1861 k těmto statkům po vyměření linie Kolovratů Libštejnských zdědil panství Velké Dvory, Košátky, Rychnov a Černíkovice. Roku 1824 po smrti svého otce se stal i pánem Březnice a Hradiště s titulem svobodného pána z Újezda. O hodnotě panství v této době si můžeme udělat představu na základě odhadu po smrti Prokopa z Kolovrat z roku 1775, uvedeného v blovické městské kronice, kdy otec hraběte Hanuše Kolovrata zadlužené hradištské panství v exekuční dražbě znovu koupil.

Odhad měl tyto položky:

- Zámek Hradištský – velmi chatrný, odhad 1 000 zlatých

- Nábytek v něm – 896 zlatých, 5 krejcarů
- Zahrady – 1 760 zlatých
- Špýchary – 1 450 zlatých
- Pivovar – 800 zlatých
- Hradištský dvůr– 1 000 zlatých
- Dvůr Vildštýn² – bez ceny
- Dvůr Smederov – 80 zlatých
- Dvůr Domyslice³ – 60 zlatých
- Dvůr Ráje, Oujezd, Struhaře a Habří – bez ceny.

Výslovně se podotýká, že na panství je mnoho neobydlených statků a chalup. V městské kronice se dále uvádí, že hrabě Josef Maria z Kolovrat zaplatil otcovské dluhy, hospodářství učinil opět výnosným a provedl nákladné stavby při dvorech. Hradištský zámek obnovil roku 1775, roku 1779 stavěl vlčejnsou a ždíreckou stodolu, roku 1810 dvůr Ždírec, roku 1812 stodoly na Hradišti, roku 1823 opravil vlčejnský zámek a zvelebil lesy, neboť těžba dřeva k výrobě dřevěného uhlí pro železárny vedla k tomu, že kolem roku 1780 byla nouze o dříví, které se muselo pro panství kupovat.

Hanuš z Kolovrat tedy po svém otci zdědil již prosperující panství. V té době se ještě na hradištském panství dobývala železná ruda, přestože železárny zde již zanikly. O těžbu rudy projevovaly zájem hutě ze sousedních panství a její prodej či pronájem dolů byl vítaným příjmem správy velkostatku. Konec těžby železné rudy na panství se datuje k roku 1875.

V roce 1838 vznikla velmi podrobná mapa Hradiště k tzv. stabilnímu katastru. Na mapě lze nalézt půdorys trojkřídlého zámku s dvoustranným schodištěm na západní straně. Je zde vidět také zámecká zahrada s pravoúhlými i úhlopříčnými cestami, se sýpkou a dalšími objekty, nad pravým břehem řeky Bohušov s ovčínem, východně od zámku ves Hradiště a jižně od zámku vrchnostenský dvůr, jehož stavby obklopují

---

2 Vlčejn

3 Zdemyslice

rozsáhlé nádvoří. Ke dvoru přiléhá mlýn, na Mlýnském potoce mezi mlýnem a mostem přes řeku je rybník a asi sádka, jižně od dvora cihelna. Původní přístupová cesta k tvrzi patrně procházela předhradím (dnešním dvorem), do něhož asi vstoupila od jihu, kde je dnes vjezd do hospodářského dvora. V roce 1839 byly nově vyzděny poškozené části ohradní zdi zahrady, byla zrušena vjezdová brána do ní a zřízeny dva nové ozdobné vjezdy.

Z té doby také pochází popis hradištského panství. Bylo tvořeno Blovicemi, Hradištěm, Bohušovem, Zdemyslicemi, Vlčejnem, Chlumánkami, Chouzovy, Újezdem, Lhotkou, Struhařemi, Nechanicemi, Louňovou, Smederovem, Žďárem, Ždírcem, Mytí, Štítovem s hájovnou Habří, Starou Hutí, a Vlčicemi se samotou Novou Hutí a hájovnou Hladomří.

V Hradišti, Zdemyslicích, Vlčejně, Újezdě, Smederově a Ždírci byli poplužní dvory a při každém z nich také ovčín. Připomínány jsou rybníky Starohuťský, Poplužní a U hradištského dvora. Z vrchnostenských podniků a objektů jsou v Hradišti jmenovány kromě zámku s velkou zahradou pivovar, vinopalna, mlýn s pilou, hostinec, cihelna, obydlí chmelaře a potašová huť. V roce 1848 hrabě Hanuš z Kolovrat zrušil vinopalnu na Hradišti.

Vznik panských poplužních dvorů souvisí se zanikáním vesnic po období husitských válek. V té době se též mnoho změnilo v životě šlechty. Pro vývoj venkova bylo důležité, že se šlechta začal zajímat o zemědělské podnikání. Pán půdy zakládá dvory z opuštěných gruntů zaniklých vesnic nebo je skupuje a obdělává nejprve placenými silami a později (od třicetileté války) robotujícími poddanými.

V potašové huti neboli flusárně se z dřevěného popela, který sem museli poddaní odvádět, louhováním a odpařováním vyrábělo draslo potřebné k výrobě mýdla a skla.

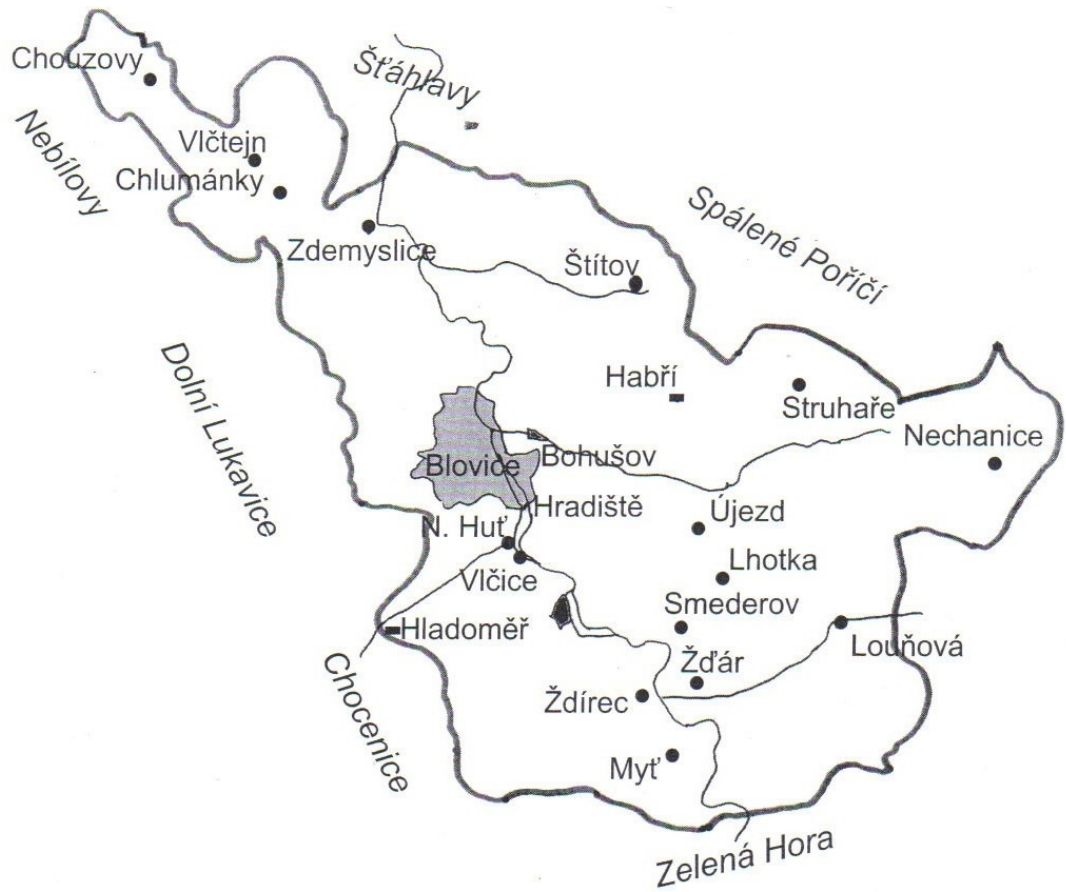
Hrabě Hanuš také věnoval zvláštní péči zámeckému parku, například tím, že zrušil cestu pro povozy, která jím procházela. V parku byl vyrovnáván terén, dlážděny cesty, vysazovány stromy, zakládány záhony a vystavěn nový skleník.

V letech 1845 – 1846 proběhly také zásadní opravy zámku. Vzniklo slavnostní schodiště z průjezdu do patra a byl postaven také nový zámecký most přes romantický náznak příkopu, což souviselo s úpravou nového vstupního portálu, posazeného o něco

výše, takže musela být zvýšena i úroveň nádvoří. Pod mostem byl otevřen nový přístup do suterénu a mohlo tak být zrušeno schodiště, vedoucí tam z nádvoří. Tehdy byla zřejmě obohacena východní strana zámku obrácená do parku o hluboký rizalit, mluví se také o kolonádě, která se ale nedochovala. Nejzávažnějším zásahem do dispozice zámku ale bylo uzavření nádvoří na západě úzkým spojovacím křídlem mezi konci severního a jižního křídla. Zároveň vzniklo v přízemí i v patře na severní straně nádvoří propojení východního a nového západního křídla arkádovými chodbami. Zda už byl tehdy vytvořen z předdvoří před zámkem čestný dvůr s kašnou, na který se již nepříjíždělo přes hospodářský dvůr, ale od západu jako dnes, není jasné. V roce 1858 dal hrabě Hanuš z Kolovrat nákladně přestavět zámeckou kapli sv. Ondřeje. Kaple byla již při klasicistní přestavbě zámku zvětšena vertikálně a její prostor poté procházel oběma podlažními. Při přestavbě kaple byla zřízena nová dřevěná oratoř se sametovými tapetami, nový kazetový strop, položena ozdobná parketová podlaha a nad nárožím s kaplí byl upraven krov a nově pokryta střecha. Jsou zde erby Kolovratů a baronů z Újezdu, nástěnné obrazy namaloval Josef Václav Hellich.

V roce 1848 schválil říšský sněm ve Vídni zákon o zrušení poddanství a feudálních povinností (roboty). Byl doplněn císařským patentem o vyvázání gruntů ze všech břemen odváděných vrchnosti. Zároveň stanovil hlavní zásady pro výpočet výše náhrady. Prvky poddanství byly zrušeny bezplatně, robotní a desátkové povinnosti za přijatelnou náhradu. Její výše byla stanovena na základě poměrně nízkých tzv. katastrálních cen z roku 1824 a to přibližně ve výši jedné třetiny této ceny, kterou bylo možno splácet až po dobu 20 let. Cena další třetiny finanční náhrady byla odpuštěna a poslední část měla být proplacena zemskými úřady prostřednictvím nově zřízeného vyvazovacího fondu. Proces vyvázání se z povinností na panství Kolovratů proběhl bez větších sporů hlavně díky laskavému přístupu hraběte Hanuše z Kolovrat, který svým poddaným část náhrady odpustil.

Rozsah panství Hradiště v 17. – 19. století

7 Osobnost hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

Kapitola je zpracována dle pramenů: Davídek (1935), Faktor (1887) Fürst (1939), Raušar (1297), Němcová (1926), Novobilský, Rožmberský (2004).

7.1 Rodinný původ a dětství hraběte Hanuš Krakovského z Kolovrat

První zmínka o rodu Kolovratů pochází z konce 13. století a prvním doloženým předkem byl Albrecht z Kolovrat. Se třemi manželkami měl osm dětí, z toho 6 synů a ti položili základ jednomu z nejrozvětvenějších rodů v Čechách. Rod se rozdělil na 8 větví: Libštejnské, Novohradské, Bezdrůžické, Kornouzske, Žehrovické, Mašovské, Černominské a Krakovské z Kolovrat. Do našich dob dožila jen větev Krakovská. Linie Krakovských z Kolovrat má své jméno po hradu Krakovci na Rakovnicku. Teprve v 2. polovině 17. století bylo několik členů této větve povýšeno do hraběcího stavu. Březnická linie Kolovratů Krakovských získala majetek díky dědictví po Janu Jeníškovi svobodnému pánu z Újezda. Dědic Vilém Albrecht Krakovský spojil své jméno s Jeníškovým a od té doby se členové této větve rodu jmenovali Kolovrat Krakovský svobodný pán z Újezda.

Hrabě Hanuš Krakovský z Kolovrat se narodil dne 12. září 1794 Josefu Maria hraběti Kolovratu – Krakovskému, svobodnému pánu z Újezda, a jeho manželce Valburze, rozené hraběnce z Morzinu. Byl pokřtěn jménem Jan Nepomuk Karel. Čtyřletý Jan Kolovrat osiřel v roce 1798 krátce po narození mladšího bratra Františka, který zemřel v den svého narození. V roce 1799 mu otec přivedl na Březnický zámek novou matku Arnoštku hraběnkou Šlikovou. Dětství prožil hrabě Hanuš na zámku v Březnici.

7.2 Období dospělosti hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

V roce 1816 ukončil hrabě Hanuš studium práv na Karolíně a vstoupil do služeb Českého zřízení zemského, kde byl povýšen na guberniálního radu. Smrt jeho otce, který zemřel roku 1824, ho přinutila vzdát se úřadu a ujmout se zděděných panství. Zemřelé rodiče uložil hrabě Hanuš do rodinné hrobky na březnickém hřbitově, kterou

nechal jeho otec postavit své manželce Valburze z Morzinů a synu Františkovi. V roce 1833 dal hrabě Hanuš z Kolovrat u blovického kostela vystavět hrobku s kaplí sv. Kříže, do níž byly z Březnice převezeny ostatky jeho příbuzných a předků. Hrabě Hanuš z Kolovrat postupně přenesl sídlo svého panství na Hradištský zámek.

Hrabě Hanuš z Kolovrat, jemuž rodový původ i hmotné prostředky dovolovaly, aby prožil svůj život bez námahy, dal přednost trpělivému úsilí o rozvoj kraje a lepší životní úroveň lidí na svém panství. Hrabě Hanuš z Kolovrat učil poddané novým způsobům hospodaření, rád přicházel mezi lid. Například v roce 1857 se zúčastnil vysazování stromů kolem dvora Zlíva a Ovčina u Březnice. V roce 1861 zavítal na cestě z Hradiště do Strakonice, kde byl přítomen valnému shromáždění Hospodářské jednoty písecké, roku 1862 se zúčastnil schůze hospodářů v okrese březnickém. Téhož roku byl jednohlasně zvolen za protektora záložny březnické. Například v roce 1863 daroval 6 dukátů ve zlatě a 10 tolarů ve stříbře na ceny a odměny při hospodářské výstavě v Březnici. Byla to první výstava svého druhu v celém Prácheňsku.

V roce 1836 obdržel hrabě Hanuš Krakovský z Kolovrat řád Leopoldův za vlastenecké zásluhy a v roce 1858 obdržel od Pia IX. Řád Kristův, který mu byl v Českých Budějovicích slavnostně předán. Také se stal Rytířem Maltézského řádu. V roce 1866 byl hrabě Hanuš z Kolovrat vyznamenán hodností tajného rady a obdržel titul Excellence. Byl také jmenován čestným měšťanem města Březnice, Blovic, Klatov a Rychnova.

V roce 1834 odjel hrabě Hanuš z Kolovrat na cesty do cizích zemí. Procestoval Německo, Holandsko, Francii a Anglii. Podruhé odjel hrabě do zahraničí r. 1837, a to do Anglie, Francie, Španělska a Itálie. Patrně při této cestě přišel o pravé oko, což se údajně stalo tak, že mu při návštěvě Vesuvu vlétl do oka kousek žhavého sopečného materiálu. Hrabě navštívil také Maltu a Jeruzalém v Palestině.

Politickým smýšlením byl Hrabě Hanuš z Kolovrat jedním z mála šlechticů, kteří dávali přednost českému národu a českému jazyku. Aktivně se účastnil národního a kulturního dění, což mu vyneslo velkou popularitu a úctu mezi českými vlastenci. Měl velký zájem o českou literaturu a obětavě podporoval všechny národní snahy. V duchu tohoto smýšlení hrabě Kolovrat podporoval F. L. Čelakovského, zúčastnil

se také vlastenecké sbírky pro Šafaříkovo zatímní opatření v Praze r. 1832, přispěl na vydání písní Fr. Jar. Vacka – Kamenického, tehdy zámeckého kaplana v Březnici. Dal Boženě Němcové peníze na cestu po Slovensku a podporoval ji v nouzi, také štedře podporoval tvůrce textu naší hymny J. K. Tyla.

Se jménem hraběte Hanuše z Kolovrat se setkáváme také při vzniku většiny národně – kulturních spolků. Stál mezi prvními u kolébky Vlasteneckého muzea. Již jeho otec věnoval v roce 1818 muzeu starou knihovnu z březnického zámku, která byla jednou z největších sbírek svého druhu v zemi. Syn Hanuš v jeho odkazu pokračoval, v roce 1821 daroval muzeu český spis Václava Budovce z roku 1614 a až do smrti zůstal příznivcem muzea. V roce 1818 se stal jednatelem Národního muzea a později se také zúčastnil zakládání Matice české, jejímž byl i členem a na jejíž činnost štedře přispíval. Hrabě Hanuš z Kolovrat podporoval dostavění chrámu sv. Víta, postavení Národního divadla, stavbu řetězových mostů v Čechách, založení Svatoboru a banky Slávie aj.

7.3 Dobročinnost hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

Otec hraběte Hanuše z Kolovrat byl velmi uznalý a štedrý ke svým poddaným. Tyto vlastnosti vštěpoval již od mládí svému synovi. Bral ho na návštěvy do obecní školy, kde obdarovával žáky, též škole dával dříví. Hanuš v těchto návštěvách pokračoval, odměňoval pilné žáky a na sv. Mikuláše rozdával chudým dětem ve školách oděvy a obuv. Jeho dobročinnost byla až legendární.

Když byla Hanuši Kolovratovi zavedením nového školního zákona přiznána náhrada za školní palivo, které měly platit obce, všem ji prominul. Velkomyslné bylo též jednání hraběte z Kolovrat při vyvazování gruntů bývalých poddaných v roce 1850 a 1851. Odpustil všem na statku merklínském i blovickém jednu třetinu stanovené náhrady. Povinnou náhradu březnických měšťanů od roku 1848 daroval ústavu chudých v Březnici. O dobročinnosti hraběte Hanuše z Kolovrat svědčí velké množství kladně vyřízených žádostí zachovalých v zámeckém archivu v Březnici. Hrabě Hanuš z Kolovrat podporoval své chudé poddané, které snad všechny osobně znal, a jednal s nimi velmi přátelsky. Podporoval je po požárech, při neúrodě, v nemoci, při studiích a osiření. Jeho osobu si vypůjčila Božena Němcová jako předlohu pro postavu hraběte

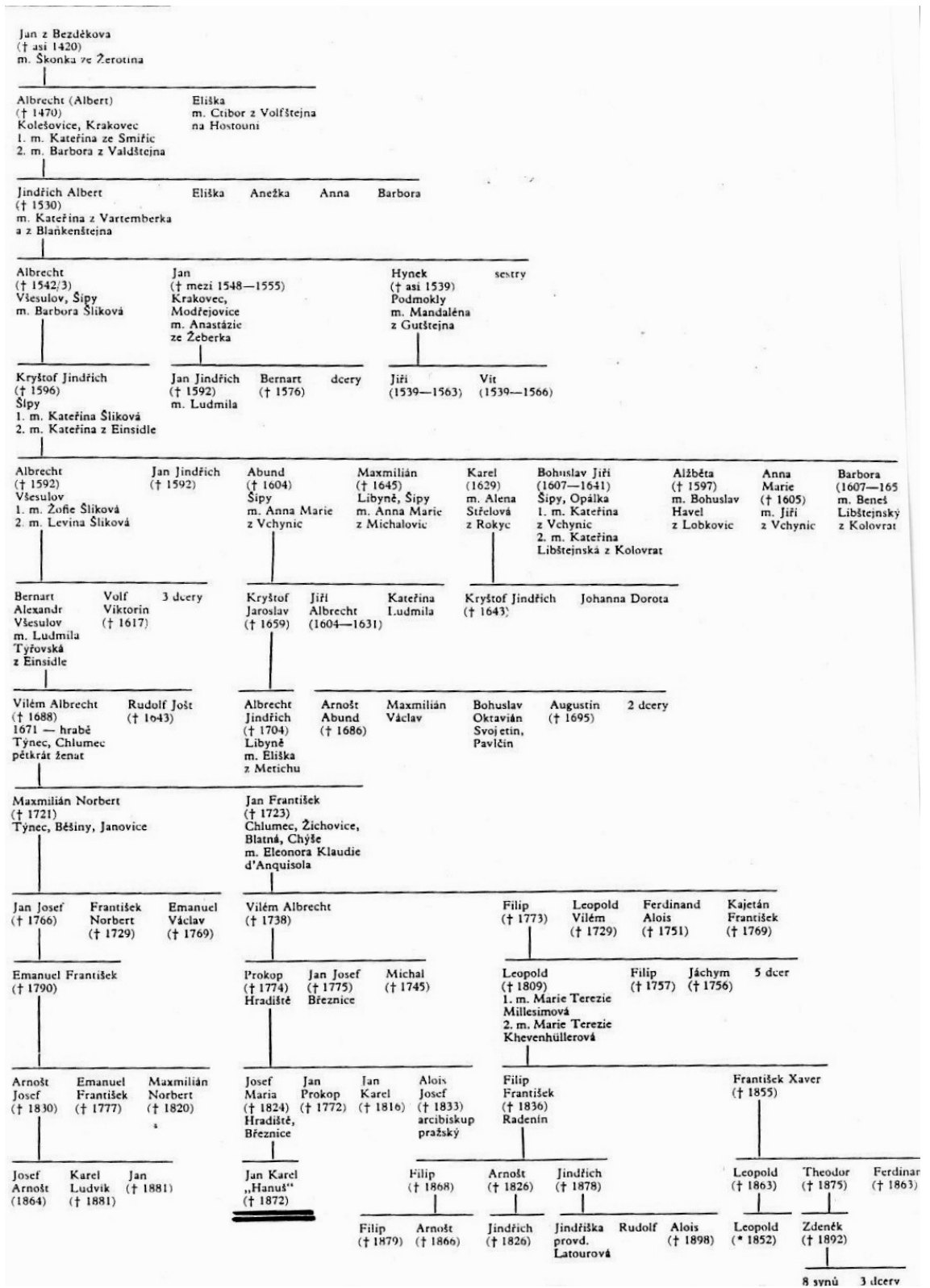
Hanuše Březenského ve své Pohorské vesnici. Hraběte Březenského zde B. Němcová vyličila nejen jako šlechtného dobrodince všech chudých na svém panství, ale také jako vzor českého šlechtice, který se otcovsky stará o své poddané, poučuje sedláky o úspěšném hospodaření, radí jim a vede je ke vzdělání. Váží si české řeči a literatury. Přestože obraz poddaný Boženou Němcovou je idealizován, v mnohých rysech zachytil sympatickou osobnost hraběte (viz dále). Základem příběhu se stala příhoda z roku 1834, kdy se hrabě ujal nemocného slovenského dráteníka a ošetřoval jej na zámku v Březnici, a když přes všechnu péči dráteník zemřel, vystrojil mu důstojný pohřeb. Odložil prý proto návštěvu u snoubenky komtesy Vratislavové z Mitrovic v Čimelicích. Tím sešlo z chystané svatby a hrabě zůstal svobodný.

7.4 Konec života a dědictví hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

Hrabě Hanuš Kolovrat Krakovský zemřel 26. června 1872 v Praze. V Praze se s ním rozloučili čelní představitelé české šlechty, nejbližší příbuzní i hospodářské úřednictvo a deputace z panství. Pohřeb se konal v Rychnově nad Kněžnou 29. června, s účastí asi 20 000 osob. Hanušem z Kolovrat vymřela staroslavná větev hrabat Krakovských – Novohradských.

Protože ostatky příbuzných a předků hraběte Kolovrata nebyly v Blovicích přijaty s takovou pozorností, jak si právem zasloužily, ustanovil hrabě Hanuš ve své závěti jako místo svého posledního odpočinku hrobku při chrámu Páně svaté Trojice v Rychnově.

Závětí ustanovil hrabě Hanuš z Kolovrat dědicem svých statků Březnice, Hradiště, Merklín, dům na Novém městě Pražském a hotový kapitál 1 000 000 zlatých svého synovce hraběte Eduarda Pálffyho z Erdödu ve prospěch v té době jeho ještě nenarozeného syna Jana Nepomuka. Podle závěti musel E. Pálffy zůstat členem všech vlasteneckých a národnostních spolků, jejichž členem byl i hrabě Kolovrat. Pro chudé a příbuzné z rodu Kolovratů – Krakovských závětí založil nadaci 100 000 zlatých a pamatoval i na své služebnictvo a úřednictvo.

7.5 Hrabě Hanuš Kolovrat Krakovský v literatuře

Božena Němcová seznamuje čtenáře „Pohorské vesnice“ (první vydání bylo v roce 1856) s hraběte *Hanušem Krakovským z Kolovrat*, který se stal inspirací pro postavu Hraběte Hanuše v této povídce, následujícím způsobem. Povídka je psána domažlickým nářečím a její druhé vydání z roku 1926 je ilustrováno Adolfem Kašparem.

„Pan Hrabě mají každého člověka rádi, ať si to drotar, ať si to sedlák, žebrák i kdokoliv...“ (str. 8). „Hrabě Březenský byl zvláštní člověk, i nebylo divu, že si získal pověst podivína, neboť měl mnohé zvláštnosti, jakých jiní jeho stavu neměli a ježto za nepříslušné *považovali*; ba mnozí se domnívali, že má hrabě o kolečko víc. Nikdy se neřídil podle panující módy, vždy nacházel na ní čeho k vytýkání, buď nevkus, buď nepohodlí, a strojí se tak, jak se mu líbilo... Když přijel do zámku, dal vše nově zříditi, ale ke všemu povolal domácích řemeslníků z okolí...“ (str. 16). „Jaký blahobyt mohl by se rozšířiti, takovými výdělky mezi domácím řemeslnictvem... Když poznal hrabě šikovného řemeslníka, který ale pro nedůstatek peněz, jichž do díla potřeboval, zmoci se nemohl, půjčil mu peníze, aby měl volné ruce, a tím stal se zakladatelem štěstí ne jedné rodiny. On sám cvičil se v soustružnictví, pro nepředvídané okolnosti, které by se mu nahodit mohly, jak sám říkal, když se tomu kdo divil, ajsa na cestách, což bývalo každý rok, mnohdy kus země procestoval s vakem na zádech jako cestující tovaryš. Ne menší zřetel obracel hrabě i na polní hospodářství, jež by rád byl co nejvíce zdokonalil, a proto vše, co se v tomto odvětví nového vynalézalo, neopomíjel zkoušeti, a shledal-li za užitečné hned to zaváděl...“ (str. 17). „On byl milovník hudby a zpěvu...“ (str. 23). „Hanuš byl vysokorostlý, rázné tahy jeho tváře zmírněny byly výrazem lidumilnosti a dobroty, jež v srdci opravdu spočívali...“ (str. 74).

Marie Hraničková – Nejdlová, učitelka národní školy v Blovicích zaznamenala v roce 1950 doslovně vyprávění stařenky Terezie Fajtové z Hradiště u Blovic, proč, podle lidového podání, za hraběte Hanuše Kolovrata Vlčtejn tolik zpustl. „Stalo se jednou, že pan hrabě Kolovrat jel na hony na Štáhlavsko. Bylo to na zámku Kozlu. Na ty hony na Kozlu se tenkrát sešla síla vůkolních šlechticů a při traktaci u tabule se smáli panu hraběti Kolovratovi, že dyž vopravil hrad, neměl dávat červenou střechu, že měl dát jako byla za stara na hradách taková kamenná šedá, že neměl z hradu udělat

červenošpičníka, jako ta v lese houba červená. Pan hrabě, ačkoli velicej dobrák a ke každému almužnej a outlocitnej, pokládal si to jako za nečest, že se mu jako smáli, už na honu nesetrval, jel domů, svolal lid a jak prej to bylo, aby to zase na zříceninu rozkopali. Tak vod tý doby je hrad tak splundrovanej až do tutich časů. Tady vidíte, jak někdy nevopatrně poveděný slovo zavini veliký věce.“ „Já pana hraběte pamatuju s černou páskou přes pravý oko, dyt mi bylo devět let, dyž umřel. Byl to krásnej a znešenej kavaryl a k chudýmu lidu moc a moc almužnej.“ (Novobilský, Rožmberský, 2000, str. 48).

8 Vytvoření tématické trasy zaměřené ke kulturnímu dědictví hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat

Tématickou trasu po panství hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat jsem rozdělila na několik cyklistických, případně pěších turistických tras vzhledem k tomu, že cyklistika a pěší turistika jsou v současnosti velmi rozšířené volnočasové aktivity. Mezi těmito trasami si mohou vybrat pěší turisté a cyklisté, včetně rodin s dětmi jak pohodlné tak náročnější výlety.

Všechny trasy pokrývají území bývalého hradištského panství a specializují se na:

1. zámek, sakrální architekturu, památné stromy
2. zámek, zříceninu, sakrální architekturu
3. hraniční kameny označující hranice panství hradištského, poříčského a štáhlavského
4. hraniční kameny označující hranice panství hradištského a zelenohorského
5. kulturní a historické památky ve městě Blovice.

V Hradišti, Zdemyslicích, Vlčejně, Smederově a Ždírci byly poplužní dvory a při každém z nich ovčín. Objekty těchto bývalých hospodářských dvorů můžeme ve jmenovaných obcích stále vidět. Vzhledem k zaměření turistických tras na kulturní, historické i přírodní zajímavosti, mohou si turisté z této nabídky vybrat podle svých zájmů.

8.1 Hradiště – Vlčice – Stará Huť – Ždírec – Žďár – Smederov – Hradiště

Výchozí bod: zámek Hradiště

Délka: 11 km

Pamětihodnosti: zámek Hradiště, Stará Huť – památný strom – lípa, Žďár – kostel sv. Václava, památný strom - lípa, Smederov – vrch Oběšený, Bohušov – sousoší sv. Kříže

Od zámku na Hradišti vyjedeme po modré turistické značce přes Vlčice okolo kapličky na návsi do Staré huti. Zde u budovy bývalého mlýna stojí památný strom – 300 let stará lípa. Pokračujeme podél hráze Huťského rybníka do Ždírci, kde odbočíme

z modré značky doleva kolem bývalého panského dvora a pokračujeme po mostě přes řeku Úslavu do obce Žďár. Ve Žďáru projedeme okolo památného stromu – lípy u Boučků a poté odbočíme doleva ke kostelu sv. Václava. Okolo kostela pokračujeme po silnici kaštanovou alejí a potom stoupáme k obci Smederov. Ze Smederova se vracíme do Blovic, cesta vede s kopce, asi po 2 km můžeme po odbočce vpravo vystoupat na vrch Oběšený, kde je hezký výhled. Do Blovic přijíždíme přes část zvanou Bohušov. Zde je na návrší barokní sousoší sv. Kříže a socha archanděla Michaela. Z Bohušova přes řeku Úslavu přijedeme okolo bývalého mlýna a statku opět k zámku na Hradišti.

8.2 Hradiště – Blovice náměstí – Blovice kostel – Zdemyslice – Vlčtejn – Zdemyslice – Seč – Blovice

Výchozí bod: zámek Hradiště

Délka: 13 km

Pamětihodnosti: zámek Hradiště, kostel sv. Jana Evangelisty, kaple sv. Kříže s rodinnou hrobkou Kolovratů, Zdemyslice – kostel sv. Mikuláše, Vlčtejn – zřícenina hradu

Vyjedeme od zámku Hradiště po modré turistické značce přes Blovické náměstí se sochou sv. Jana Nepomuckého a pokračujeme ke kostelu sv. Jana Evangelisty. Vedle kostela je kaple sv. Kříže, pod kterou je rodinná hrobka rodu Kolovratů Krakovských a Palffyů de Erdöd. Zde odbočíme vlevo, jedeme pod viaduktem a asi po 50 metrech odbočujeme vpravo po polní cestě. Stoupáme až k okraji lesa, zde po pravé ruce vidíme zajímavý přírodní útvar – skálu Rohatá. Pokračujeme s kopce lesem, přejedeme potok, u silnice odbočíme doprava a pokračujeme dál po silnici do Zdemyslic. Ve Zdemyslicích přejedeme železniční trať a stoupáme stále po modré značce přes Chlumánky na Vlčtejn, kde je zřícenina gotického hradu. Stejnou cestou se vrátíme do Zdemyslic, opět přejedeme železniční trať a do Blovic pak pokračujeme směrem doprava po silnici.

8.3 Hradiště – Štítov – les Kamensko – Blovice

Výchozí bod: zámek Hradiště

Délka: 12 km

Pamětihodnosti: hraniční kameny na hranici panství Hradiště s panstvím Štáhlavy a panstvím Poříčí

Od zámku Hradiště vyjedeme po modré turistické značce přes blovické náměstí a po dalších 100 m z modré značky odbočíme vpravo směrem na Štítov. Ve Štítově na konci vesnice odbočíme po asfaltové cestě vlevo a po 500 m vjíždíme do lesa. Po 500 m odbočíme doprava a po dalších 500 m dojedeme do dvojité zatáčky. Zde je umístěn hraniční kámen rozdělující poříčské a hradištské panství – označen z jedné strany písmeny HH a letopočtem 1752 nebo 1757 a ze strany druhé písmenem P. Vrátime se zpět na lesní cestu, ze které jsme odbočovali a pokračujeme původním směrem. Po dalších 500 m odbočíme vlevo opět po asfaltové lesní cestě. A z ní asi po 400 m odbočíme vpravo na lesní cestu. Po 100 m narazíme na další hraniční kámen ležící v příkopu, další kámen je po 50 m postaven u rozcestí. Pokračujeme rovně, po 50 m je ulomené torzo dalšího hraničního kamene na dalším rozcestí. Zde odbočíme doleva a po 150 m dojdeme na kraj lesa, kde je další hraniční kámen. Tento kámen je znovu postavený, ale obráceně, takže písmena HH směřují do štáhlavského panství a HS do panství Hradiště. Od tohoto kamene je hezký výhled na zříceniny hradů Vlčejna a Radyně. Tyto čtyři hraniční kameny oddělovaly panství hradištské a štáhlavské. Vrátime se na lesní asfaltovou cestu a pokračujeme po ní dále. Po 400 m na rozcestí odbočíme vlevo a asi po 700 m přijedeme na rozcestí, kde je bývalá lesovna Kamensko a areál letního tábora. Zde odbočíme vpravo po žluté turistické značce, která nás přivede k Dolnímu rybníku v Kamensku. Po jeho hrázi odbočíme vlevo a po lesní cestě pojedeme lesem, okolo chatové osady a po necelých 3 km opět přijedeme k silnici Blovice – Štítov a odbočíme vpravo na Blovice.

8.4 Hradiště – Vlčice – Stará Hut' – Ždírec – Myt' – Chejlava – Myt' – Ždírec – Stará Hut' – Vlčice – Hradiště

Výchozí bod: zámek Hradiště

Délka: 13 km

Pamětihodnosti: hraniční kameny na hranicích panství Hradiště a Zelené hory, Stará Hut' – památný strom (lípa)

Vyjedeme po modré turistické značce ze zámku Hradiště okolo hospodářského dvora směrem na Nepomuk, asi po 1 km projedeme vesnicí Vlčice, za kterou přijedeme k Hut'skému rybníku. Zde roste u budovy bývalého mlýna památný strom – 300 let stará lípa. Při hrázi rybníka budeme směřovat do Ždírcce, zde projedeme pod viaduktem a mírně stoupáme do osady Myt'. Zde od modré značky odbočíme mezi domky doprava, směrem k lesu a pokračujeme po lesní cestě ještě asi 300 m. Vydáme se po druhé cestě, která odbočuje doleva do lesa a zhruba po 500 m narazíme na dobře patrnou hranici panství tvořenou příkopem a valem. Směrem doleva je na dohled od sebe několik malých patníků, které hranici zahušťovaly, též jeden hraniční kámen označený písmeny HH a z druhé strany G. Na jiný hraniční kámen ležící v příkopu můžeme narazit, pokud se po hranici panství vydáme doprava. Potom je možné vrátit se na původní lesní cestu po další odbočce (v pořadí třetí). Zpátky se vrátíme stejnou cestou.

8.5 Hradiště – Blovice náměstí – Kostel sv. Jana Evangelisty – Cecima – Bohušov – Hradiště

Výchozí bod: Zámek Hradiště

Délka: 3 km

Pamětihodnosti: Zámek Hradiště, Kostel sv. Jana Evangelisty, kaple sv. Kříže s rodinnou hrobkou Kolovratů, židovský hřbitov, sousoší sv. Kříže a socha archanděla Michaela.

Vyjedeme od zámku Hradiště, zámeckým parkem projedeme směrem po proudu řeky. Pokračujeme dál podél řeky až k náměstí, kde si můžeme prohlédnout budovu radnice a sochu svatého Jana Nepomuckého. Z náměstí pokračujeme směrem ke kostelu sv. Jana Evangelisty, u něhož je postavena kaple svatého Kříže s rodinnou hrobkou rodu

Kolovratu. Vracíme se zpět a před náměstím odbočíme vlevo, přejdeme řeku přes lávku a pokračujeme tímto směrem proti proudu potoka až k rybníku Cecima ze kterého potok vytéká. Pod hrází tohoto rybníka se nachází starý židovský hřbitov. Po hrázi rybníka odbočíme vpravo směrem k Bohušovu. Zde je na zalesněném návrší barokní sousoší sv. Kříže, na přístupové cestě je umístěna socha archanděla Michaela. Nad tímto návrším stojí u křižovatky boží muka. Zpátky k zámku přijdeme opět parkem, pokud půjdeme dál po silnici mineme budovu bývalého mlýna a též objekt bývalého hospodářského dvora.

9 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala možnostmi využití kulturního dědictví v rozvoji regionu. Využití kulturního dědictví úzce souvisí s rozvojem cestovního ruchu. K tomu může přispět rozšiřování nabídky produktů cestovního ruchu i alternativních aktivit pro návštěvníky. Kulturně poznávací turistika nemusí být omezena pouze na všeobecně známé a navštěvované objekty, ale může využívat větší část památkového fondu, popřípadě být doplněna venkovskou turistikou. Výsledkem by mělo být zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu prostřednictvím vytváření nových pracovních míst a podnikatelských příležitostí i v místech, kde perspektiva jiných druhů podnikání není příliš velká.

V práci jsem se konkrétně zabývala osobností hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat. Zámek Hradiště v Blovicích je od roku 2002 sídlem Muzea jižního Plzeňska. Část muzejní expozice zvaná „Šlechtický interiér“ je věnována především hraběti Hanuši Krakovskému z Kolovrat, jednomu z majitelů zámku, který byl významnou a výjimečnou osobností své doby. Nabízela se tedy možnost vypracovat tematickou trasu, jejímž těžištěm je památkový objekt, v našem případě zámek Hradiště doplněný nabídkou kulturních či historických zajímavostí v blízkém okolí. Tematická trasa ke kulturnímu dědictví hraběte Hanuše Krakovského z Kolovrat je tvořena pěti turistickými trasami a pokrývá území bývalého hradištského panství. Cílem bylo vytvořit bezpečné turistické trasy umožňující poznávání Blovicka. Výsledným efektem bude zatraktivnění Blovicka pro turisty, kteří by tudy pouze neprojížděli, ale zdrželi by se delší dobu. Také může dojít k rovnoměrnějšímu rozložení návštěvnosti během celého roku.

10 Seznam literatury

Odborné Publikace:

DAVÍDEK, Václav. *Naše Spálenopoříčsko*. Praha, 1935. 133 s.

FAKTOR, František. *Popis okresu Blovického*. Praha, 1887. 129 s.

FÜRST, Ludvík. *Hanuš z Kolovrat*. Praha, 1939.

KAREL, Tomáš, FOŮD, Tomáš. *Jižní Plzeňsko II*. Nakladatelství Českého lesa v Domažlicích, 2000. 256 s. ISBN 80-86125-10-6

KOVAŘÍK, Václav a kolektiv. *Blovice 1284 – 1984*, Plzeň: Stráž, 183 s.

NOVOBILSKÝ, ROŽMBERSKÝ. *Hrad Vlčtejn*, Plzeň: Ing. Petr Mikota, 2000. 48 s.

RAUŠAR, František. *Blovice a zámek Hradiště*. Grafické závody Plzeň, 1927. 1. a 2. díl. 30 s.

ROŽMBERSKÝ, Petr. *Zámek Hradiště*, Plzeň: Ing. Petr Mikota, 2004. 60 s.

ZAHRADNICKÝ, J. a MACKOVČIN, Peter. *Chráněná území ČR – Plzeňsko a Karlovarsko, svazek XI*, Praha: ARTEDIT spol. s. r. o., 2004. 40 s.

Dokumenty:

Koncepce památkové péče Plzeňského kraje v oblasti kultury pro rok 2008, 5 s.

Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013, 206 s.

ROP NUTS II Jihozápad na období 2007 – 2013, 203 s.

Strategie regionálního rozvoje ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 100 s.
ISBN 80-239-7497-1

11 Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1	zámek Hradiště
Příloha č. 2	erb rodu Kolovratů Krakovských
Příloha č. 3	kaple svatého Kříže
Příloha č. 4	interiér kaple svatého Kříže
Příloha č. 5	hrabě Hanuš Kolovrat Krakovský
Příloha č. 6	hraniční kamen s panstvím Štáhlavy
Příloha č. 7	hraniční kamen s panstvím Poříčí
Příloha č. 8	mapa k turistické trase 8.1
Příloha č. 9	mapa k turistické trase 8.2
Příloha č. 10	mapa k turistické trase 8.3
Příloha č. 11	mapa k turistické trase 8.4

Přílohy

Příloha č. 1

Příloha č. 2

Příloha č. 3

Příloha č. 4

Příloha č. 5

Příloha č. 6

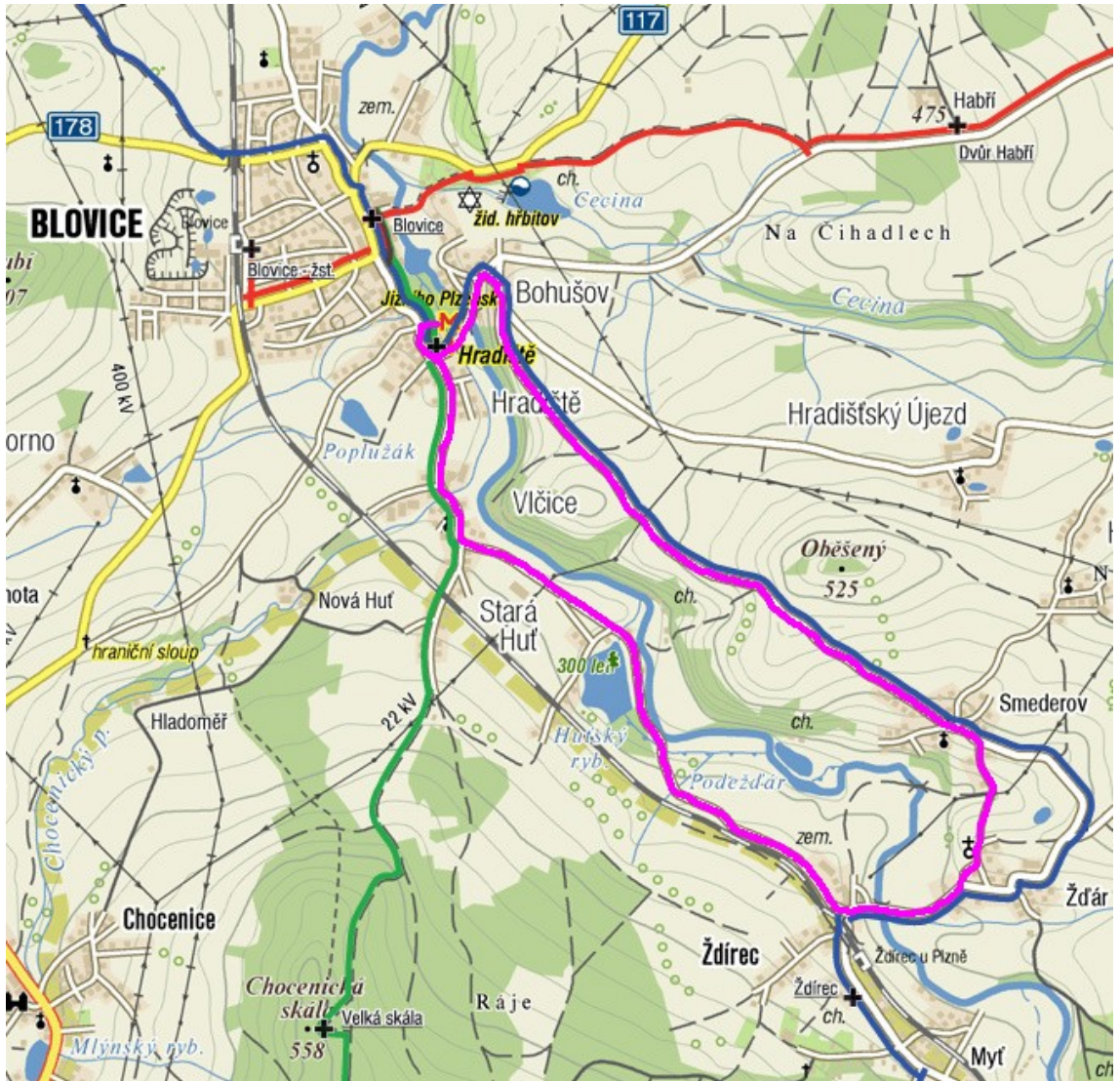

Příloha č. 7

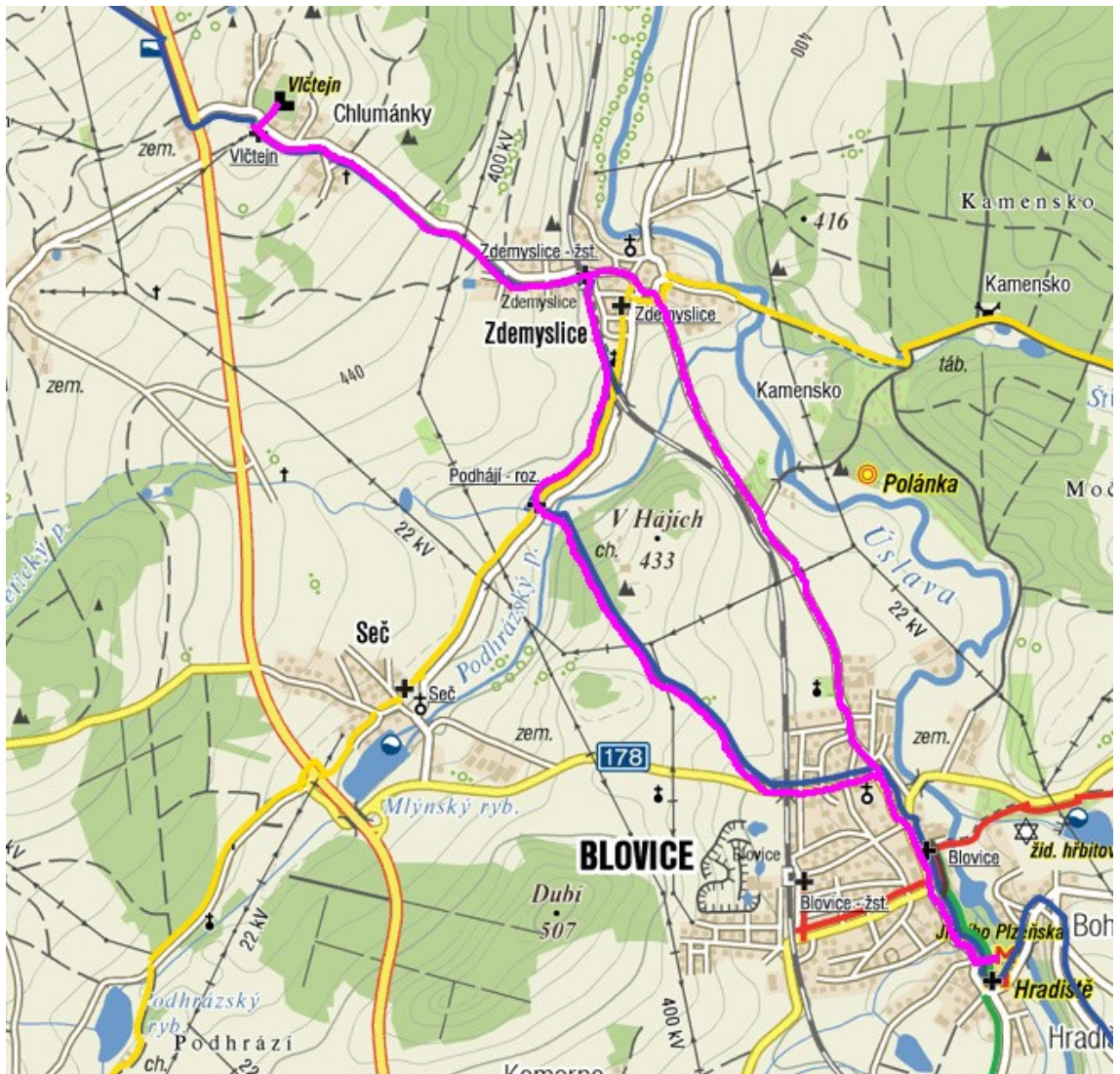

Příloha č. 8

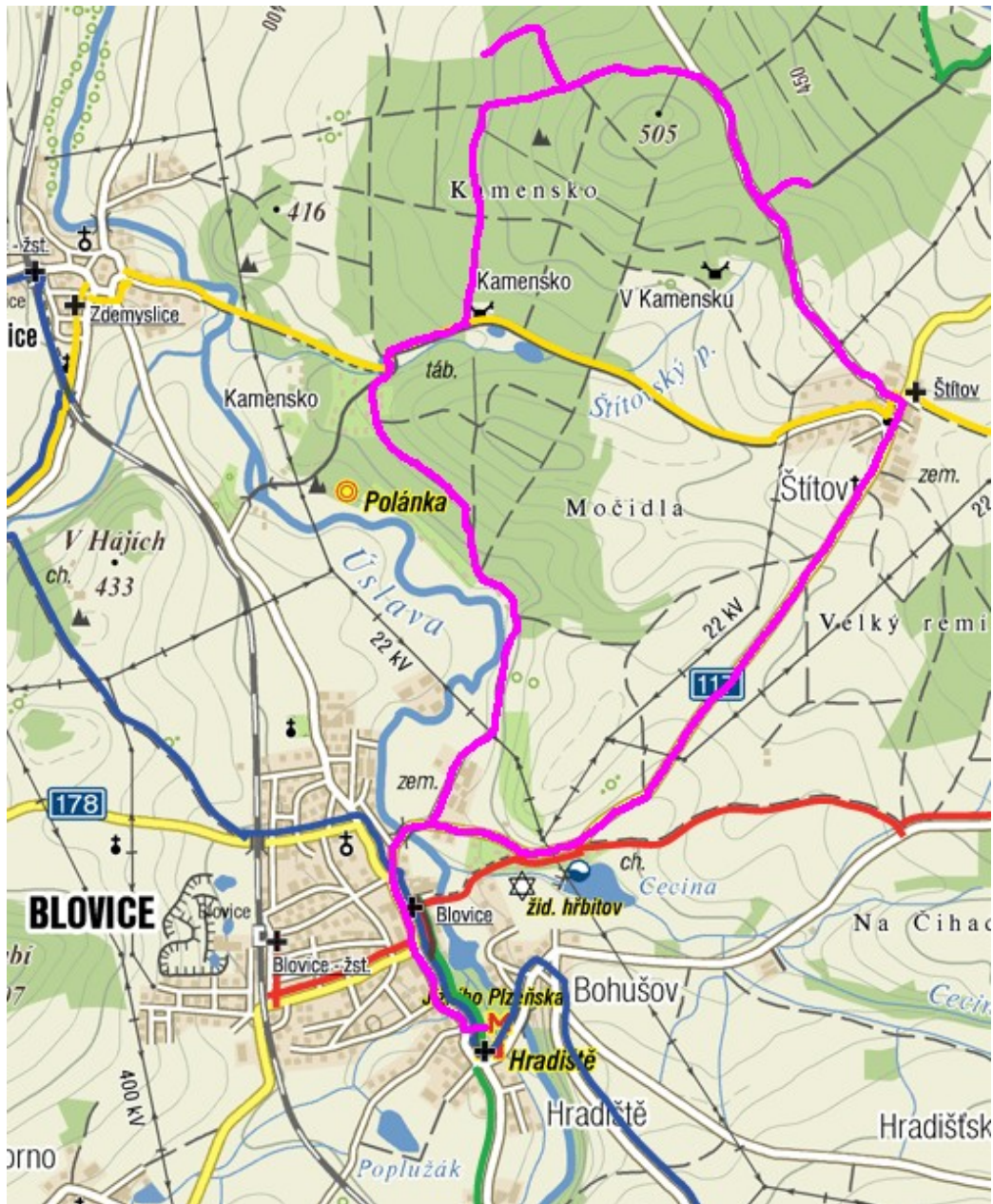

Příloha č. 9

příloha č. 10

příloha č. 11

